…ЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі Універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 25 (547) | Субота, 10 верасня 1983 года. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап

АБМЕРКАВАНА НА РЭКТАРАЦЕ

У мінулы панядзелак адбылося чарговае пасяджэнне рэктарата. На ім ішла дзелавая размова аб выкананні пастановы ЦК КПСС, Савета Міністраў СССР і ВЦСПС «Аб узмацненні работы па ўмацаванню сацыялістычнай дысцыпліны працы». Па гэтаму пытанню выступілі 10 чалавек, якія ўнеслі канкрэтныя прапановы па далейшаму паляпшэнню арганізацыі працы, вучэбнага працэсу, умацаванню працоўнай, вучэбнай і выканаўчай дысцыпліны.

Заслухана інфармацыя члена штаба працоўных спраў ГДУ А. А. Косцікава аб выніках сельскагаспадарчых работ у падшэфным саўгасе «Рэчкі» Веткаўскага раёна і ўдзеле студэнтаў у нарыхтоўцы кармоў, а таксама аб задачах па арганізацыі і правядзенню ўборкі бульбы ў названай гаспадарцы, калгасах і саўгасах Петрыкаўскага і Жыткавіцкага раёнаў.

На рэктараце рагледжаны іншыя пытанні універсітэцкага жыцця і прыняты адпаведныя рашэнні.

СТАРТ У НАВУКУ

З пасвячэння першакурснікаў у студэнты

Кожны год прымае новае папаўненне Гомельскі дзяржаўны універсітэт. Па даўняй і добрай традыцыі першага верасня адбываецца ўрачыстае пасвячэнне першакурснікаў у студэнты.

З прыўзнятым настроем сабраліся яны каля першага корпуса. Светла і радасна на душы ва ўчарашніх абітурыентаў: з поспехам вытрыманы ўступныя экзамены, заваявана права насіць ганаровае званне савецкага студэнта.

Чуюцца гукі горна: «Слухайце, усе!». Пад урачысты марш уносяць сцяг ГДУ. Побач з ім — Памятны сцяг ЦК КПБ і Савета Міністраў БССР за шматгадовы ўдзел у будаўніцтве і меліярацыі зямель, поспехі ў вучобе і грамадска-палітычным жыцці. І ў гэтым вялікі сэнс: глядзіце, першакурснікі, як дастойна неслі імя універсітэта вашы папярэднікі, раўняйцеся на іх дасягненні.

Слова прадастаўляецца прарэктару па вучэбнай рабоце, члену-карэспандэнту АН БССР Л. А. Шамяткову. Ён віншуе першакурснікаў з паступленнем у ГДУ, жадае ім поспехаў. А потым пад апладысменты прысутных уручае студэнцкія білеты тым, хто ўжо на ўступных экзаменах паказаў выдатныя веды.

Сённяшняе пакаленне савецкага студэнцтва нарадзілася і вырасла ў пасляваенныя гады. І гераічны час ведае толькі па кнігах і кінафільмах, расказах старэйшых. У сэрцах маладых — памяць і ўдзячнасць. І як сведчанне гэтай памяці — кветкі да Вечнага агню на плошчы Працы.

Ад імя новага папаўнення студэнцкай сям'і універсітэта выступіла першакурсніца гісторыка-філалагічнага факультэта Алена Воінава. Яна запэўніла выкладчыкаў, старэйшых таварышаў у тым, што першакурснікі з гонарам апраўдаюць званне савецкага студэнта, будуць працягваць і памнажаць выдатныя традыцыі Гомельскага дзяржаўнага універсітэта.

...Палае сімвалічная «Чаша ведаў». Першакурснікі крочаць на сваю першую ў жыцці лекцыю. Іх мара здзейснілася. Наперадзе — цікавае і напружанае студэнцкае жыццё.

(Наш кар.).

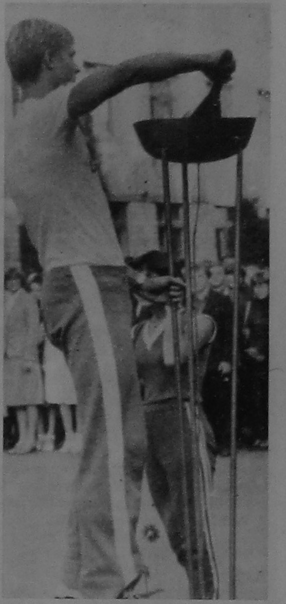

Фотарэпартаж

НА ЗДЫМКАХ: 1. Сцяг універсітэта нясе ветэран вайны і працы, кавалер ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга дадэнт Г. С. Еўдакіменка. 2. «Чашу ведаў» запальвае ўдзельнік VIII Спартакіяды народаў СССР, майстар спорту СССР С. Кашко. 3. Прарэктар па вучэбнай рабоце член-карэспандэнт АН БССР Л. А. Шамяткоў уручае студэнцкія білеты медалістам, якія на першым жа экзамене пацвердзілі свае выдатныя веды. 4. Сімвалічны «Ключ ведаў» — у першакурсніцы гісторыка-філалагічнага факультэта А. Воінавай. 5. Звініць першы універсітэцкі званок.

Фота К. Дзмітэркі.

ЗВАРОТ ДА СТУДЭНТАЎ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ АТРАДАЎ

З надыходам восені прыбаўляецца клопатаў у сельскіх працаўнікоў. Трэба своечасова і без страт убраць вырашчаны ўраджай. А ўборка бульбы, якую мы па праву называем другім хлебам, патрабуе вялікіх затрат, шмат рабочых рук. Таму кожнай восенню адпраўляюцца на дапамогу калгаснікам, рабочым саўгасаў навучэнцы тэхнікумаў, студэнты вышэйшых навучальных устаноў, рабочыя прадпрыемстваў.

Як і штогод, сёлета ў складзе сельскагаспадарчых атрадаў студэнты нашага універсітэта акажуць вялікую дапамогу ва ўборцы бульбы, у выкананні іншых сельскагаспадачых работ калгасам і саўгасам Гомельшчыны. Рэктарат, партком, камітэт камсамола, прафком, дэканаты факультэтаў ускладваюць на цябе, студэнт, вялікія надзеі і выказваюць упэўненасць у тое, што юнакі і дзяўчаты, прадстаўнікі Гомельскага дзяржаўнага універсітэта, будуць працаваць сумленна, па-ударнаму, сваёй самаадданай працай заслужаць шчырую удзячнасць сельскіх працаўнікоў, памножаць здабыткі байцоў зводнага студэнцкага будаўнічага атрада універсітэта, якія з поспехам завяршылі працоўны семестр —83.

У 15 гаспадарак Жыткавіцкага, 5— Петрыкаўскага і у падшэфны саўгас «Рэчкі» Веткаўскага раёна разам з выкладчыкамі выехала 1.100 студэнтаў універсітэта. Неабходна наладзіць сацыялістычнае спаборніцтва паміж сельскагаспадарчымі атрадамі пад дэвізам: «40-годдзю вызвалення г. Гомеля — дастойную сустрэчу!», шырока асвятляць яго ў выпусках «маланак» і «баявых лісткоў».

Ударная праца на бульбяных палетках, выхаваўчая работа сярод школьнікаў будуць улічвацца пры падвядзенні вынікаў на лепшую акадэмічную групу ГДУ.

За апошнія гады ва універсітэце накоплен багаты вопыт шэфскай дапамогі сельскім працаўнікам. Ваш абавязак паглыбіць і замацаваць дасягнутае новымі працоўнымі поспехамі.

РЭКТАРАТ, ПАРТКОМ, КАМІТЭТ ЛКСМБ,
ПРАФКОМ СТУДЭНТАЎ.

УМОВЫ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА АТРАДАЎ ГДУ НА СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ РАБОТАХ

Лічыць пераможцам сацыялістычнага спаборніцтва на сельгасработах студэнцкую групу, якая:

— даб'ецца найбольшай выпрацоўкі на сельгасработах у працэнтым выражэнні на кожнага члена атрада пры высокай якасці работы і строгім захоўванні правіл тэхнікі бяспекі;

— пryме актыўны ўдзел у грамадскім жыцці пярвічных камсамольскіх арганізацый, выхаваўчай рабоце сярод школьнікаў, у агітацыйна-прапагандысцкай рабоце па мабілізацыі працоўных на паспяховае выкананне рашэнняў XXVI з'езда КПСС, задач, пастаўленых майскім, лістападаўскім (1982 г.) і чэрвеньскім (1983 г.) Пленумамі ЦК КПСС, на дастойную сустрэчу 40-годдзя з дня вызвалення г. Гомеля ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Агульныя вынікі спаборніцтва атрадаў будуць падведзены на падставе даведак аб вытворчай і грамадска-палітычнай рабоце, якія павінны быць засведчаны кіраўнікамі гаспадарак.

Атрад, які зойме 1-е месца, будзе ўзнагароджаны Ганаровай граматай рэктарата, парткома, камітэта камсамола і прафкома ГДУ і заахвочаны паездкай у сталіцу нашай рэспублікі — горад-герой Мінск.

Атрады якія зоймуць 2-е і 3-е месцы, будуць ўзнагароджаны граматай рэктарата, парткома, камітэта камсамола і прафкома універсітэта.

Студэнты, якія даб'юцца найвышэйшых паказчыкаў у грамадска-палітычнай рабоце, будуць лічыцца пераможцамі сацыялістычнага спаборніцтва па дастойнай сустрэчы 40-годдзя з дня вызвалення г. Гомеля ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і ўзнагароджаны граматамі рэктарата, парткома, камітэта ЛКСМБ і прафкома ГДУ.

КАМІТЭТ ЛКСМБ,
ПРАФКОМ.

З МІТЫНГУ СТУДЭНЦКІХ БУДАЎНІЧЫХ АТРАДАЎ

ДОБРЫ СТАРТ— ПАСПЯХОВЫ ФІНІШ

Юбілейным, 25-м па ліку быў сёлета працоўны семестр для Усесаюзнага студэнцкага будаўнічага атрада. Чвэрць стагоддзя раздзяляе першы цалінны дэсант выхаванцаў Маскоўскага універсітэта і тых, хто сёння трымаў летні працоўны экзамен-83.

У агульны летапіс слаўных спраў УСБА ўнісана шмат яркіх старонак і студэнтамі Гомельшчыны, нашай ВНУ. Юбілейны працоўны семестр азнаменаваны байцамі студэнцкіх атрадаў Гомельскага дзяржаўнага універсітэта новымі здабыткамі, перамогамі. Аб гэтым яны рапартавалі на мінулым тыдні на мітынгу байцоў СБА, прысвечаным заканчэнню летняга семестра-83.

...Каля першага корпуса універсітэта — шарэнгі байцоў студэнцкіх атрадаў. Юнакі і дзяўчаты, прыкметна пасталеўшыя за лета, якія яшчэ ўчора ўдарна працавалі на розных аб'ектах вобласці, рэспублікі, на саўгасных і калгасных палетках, на транспарце, сабраліся на мітынг, каб рапартаваць парткому, камітэту камсамола ГДУ аб сваіх поспехах і дасягненнях. На мітынгу прысутнічае сакратар парткома універсітэта М. І. Старавойтаў, прадстаўнікі грамадскіх арганізацый ГДУ.

Урачыста праносяцца перад удзельнікамі мітынгу Сцяг камсамольскай арганізацыі універсітэта, памятны Сцяг ЦК КПБ і Савета Міністраў БССР «За шматгадовы актыўны ўдзел у будаўніцтве і меліярацыі зямель, поспехі ў вучобе і грамадска-палітычным жыцці». Несці іх даверана выдатнікам вучобы Івану Афанасьеву і аднаму з лепшых байцоў студэнцкіх атрадаў Віктару Кузьмічу.

Са словамі прывітання да байцоў студэнцкіх атрадаў ГДУ звярнулася намеснік сакратара камітэта камсамола Анна Шалдукова.

Аб паспяховым выкананні прынятых на працоўны семестр-83 сацыялістычных абавязацельстваў рапартавалі на мітынгу байцы, камандзіры, камісары СБА. Не ўсё было так лёгка і проста, як здаецца на першы погляд. Сустракаліся цяжкасці, былі няўдачы. Але байцы знаходзілі і сілу, і ўменне, каб пераадольваць іх. Пра гэта гаварылі выступаўшыя на мітынгу баец СБА «Аэліта» Ніна Дабравольская, камісар атрада «Глобус» Генадзь Осіпаў, камандзір інтэрнацыянальнага атрада «Дружба-83» Дзмітрый Паўлавец.

Загадчыку кафедры рускай літаратуры Уладзіміру Мікалаевічу Сабаленку, ветэрану студэнцкага будаўнічага руху ГДУ, было аб чым успомніць у сваім выступленні перад сённяшнімі байцамі атрадаў, параўнаць іх працоўныя поспехі з тымі першымі, якіх дабіваліся яны, першапраходцы.

Шчырую падзяку за дасягненні байцоў Гомельскага дзяржаўнага універсітэта ў юбілейным працоўным семестры-83, за вялікую грамадска-палітычную работу, праведзеную зводным СБА ГДУ на месцах дыслакацыі выказаў на мітынгу камісар абласнога штаба СБА Анатоль Сенін.

Як эстафету працоўнай славы студэнцкіх будаўнічых атрадаў універсітэта майстар СБА «Волаты» фізічнага факультэта Віктар Кузьміч парадаваў сімвалічную кельму першакурсніку Сяргею Фядосенку:

— Працягвайце вы, наша змена, лепшыя працоўныя традыцыі ГДУ, памнажайце іх!

Мітынг студэнцкіх атрадаў закончыўся ўскладаннем кветак да помніка загінуўшым воінам ва універсітэцкім парку.

...Фінішаваў трэці працоўны семестр-83. Яшчэ адзін яркі радок запісаны ў біяграфію студэнцкага будаўнічага руху ГДУ.

Т. ДУБЯК.

НА ЗДЫМКАХ: 1. Яны працавалі бортправадніцамі. 2. Уручэнне сімвалічнай кельмы.

Фота **К. Дзмітэркі.**

Табе, першакурснік

КЛОПАТЫ ПРАФСАЮЗА

Студэнцкая прафсаюзная арганізацыя ГДУ, якая аб'ядноўвае звыш 3 тысяч членаў прафсаюза, адыгрывае важную ролю ў сістэме вучэбна-выхаваўчай, працоўнай і маральнай загартоўкі будучых спецыялістаў.

У структуру студэнцкай прафсаюзнай арганізацыі ўваходзяць 7 факультэцкіх і 149 групавых прафарганізацый.

Цэнтрам прафсаюзнай работы з'яўляюцца студэнцкія прафгрупы, якія непасрэдна падпарадкоўваюцца прафбюро факультэтаў. Сумесна з прафкомам прафбюро факультэтаў вырашаюць пытанні вучэбна - выхаваўчай, культурна-масавай, спартыўна-аздараўленчай, арганізацыйна-масавай, жыллёва-бытавой работы. Прафбюро факультэтаў таксама маюць права размяркоўваць пуцёўкі ў санаторый-прафілакторый універсітэта, матэрыяльную дапамогу малазабяспечаным студэнтам, месцы ў інтэрнаце.

Прафком студэнтаў ГДУ ўдзяляе асаблівую ўвагу ўмацаванню здароўя студэнцтва. Студэнты могуць стаць на чаргу для набыцця льготных пуцёвак для лячэння і адпачынку ў санаторыях рэспублікі, краіны.

Непасрэдным клопатам прафкома з'яўляецца работа клуба мастацкай самадзейнасці і спартыўнага клуба ГДУ, дзейнасць якіх накіравана на фарміраванне маральна-эстэтычных і фізічных якасцей будучых спецыялістаў. Пры клубах працуюць гурткі, ансамблі, секцыі, якія з радасцю прымуць і вас, дарагія першакурснікі.

Састаўной часткай дзейнасці прафкома з'яўляецца палітыка-выхаваўчая работа са студэнтамі ў інтэрнатах універсітэта, кіраўніцтва дзейнасцю студсаветаў. Спадзяемся, што першакурснікі таксама стануць актывістамі студэнцкіх саветаў у інтэрнатах.

У верасні — кастрычніку пройдуць справаздачы і выбары ў студэнцкай прафсаюзнай арганізацыі. Гэта адказная пара праверкі актыўнасці і баявітасці прафгруп. Прафком студэнтаў выказвае ўпэўненасць у тым, што першакурснікі, якія папоўняць прафсаюзную арганізацыю універсітэта, таксама будуць нашымі актыўнымі памочнікамі ў рашэнні пытанняў арганізацыі быту і адпачынку студэнцкай моладзі.

Н. КОЛТЫШАВА,
старшыня прафкома студэнтаў ГДУ.

Нататкі аб летняй педагагічнай практыцы студэнтаў

ТАЯМНІЦЫ ПРАФЕСІЙНАГА МАЙСТЭРСТВА

Штогод піянерскімі важатымі і выхавацелямі загарадных піянерскіх лагераў працуюць звыш 200 студэнтаў гісторыка-філалагічнага і матэматычнага факультэтаў ГДУ. Многае павінны ведаць і ўмець практыканты, каб правільна арганізоўваць выхаваўчую работу з дзецьмі ў летні перыяд.

Асаблівае месца ў падрыхтоўцы студэнтаў да работы ў піянерскіх лагерах займае спецкурс «Тэарэтычныя і метадычныя асновы выхаваўчай работы ў піянерскім лагеры». Праграма спецкурса, распрацаваная кафедрай педагогікі і псіхалогіі, ахоплівае важнейшыя напрамкі выхаваўчай работы з дзецьмі ў летні перыяд. Характэрнай асаблівасцю спецкурса з'яўляецца тое, што чытанне лекцый і правядзенне практычных заняткаў ажыццяўляецца не толькі выкладчыкамі кафедры, але і метадыстамі Палаца піянераў. У гэтым навучальным годзе, напрыклад, у чытанні спецкурса прымалі ўдзел старшы метадыст Гомельскага Палаца піянераў Э. Н. Ракіцкая, метадысты М. П. Сусло і Л. С. Сыцько.

Надзвычай важную ролю ў сістэме падрыхтоўкі студэнтаў да летняй педагагічнай практыкі адыгрывае арганізацыя вучэбнага інструктыўна-метадычнага лагернага збору. Ён праводзіцца, як правіла, на базе аднаго з загарадных піянерскіх лагераў. Асаблівасць яго ў тым, што ён дазваляе практычна падрыхтаваць студэнтаў — будучых атрадных важатых — у максімальна набліжаных умовах работы піянерскіх лагераў. У такой абстаноўцы практыканты інтэнсіўна набываюць прафесіянальныя веды, адпрацоўваюць практычныя навыкі выхаваўчай работы. Вопыт паказвае, што лепш за ўсё авалодваць практычнымі ўменнямі і навыкамі на зборы ў ходзе спецыяльна арганізаваных вучэбных заняткаў - практыкумаў, а таксама ў працэсе ўдзелу студэнтаў у падрыхтоўцы і правядзенні розных выхаваўчых мерапрыемстваў, якія арганізуюцца з інструктыўна-вучэбнай мэтай. Вось чаму яшчэ, задоўга да лагернага збору выкладчыкі кафедры педагогікі сумесна з работнікамі Палаца піянераў складаюць падрабязную праграму правядзення практыкумаў і разнастайных масавых мерапрыемстваў на кожны дзень.

Як адзін з важных напрамкаў у працэсе арганізацыі летняй практыкі разглядаецца самастойная работа студэнтаў. На перыяд падрыхтоўкі студэнтаў да практыкі ў кабінеце педагогікі і пры бібліятэцы Палаца піянераў афармляюцца метадычныя куткі, дзе практыканты маюць магчымасць пазнаёміцца з навінкамі метадычнай літаратуры па пытаннях арганізацыі летняга адпачынку дзяцей, занатаваць ў свой сшытак сцэнарыі розных выхаваўчых мерапрыемстваў, тэксты песень, дэвізы атрадаў, жарты і г. д.

Такім чынам, у практыцы работы кафедры намецілася пэўная сістэма падрыхтоўкі студэнтаў да праходжання летняй педагагічнай практыкі. А наколькі яна дзейсная, мы прасачылі ў час работы некаторых студэнтаў гісторыка-філалагічнага факультэта ў піянерскім лагеры.

...Піянерскі лагер «Рамантыка». Тут праходзілі практыку 8 студэнтаў: А. Бабарыка, З. Фільчанка, С. Шанец і інш. Розныя па назве іх піянерскія атрады: «Гайдаравец», «Дружба», «Рытм», «Адважны». У кожным з іх — свая песня, свой дэвіз, розныя цікавыя справы. Але, бадай, найбольш запомніліся рабятам агульнадружынныя мерапрыемствы, якія рыхтавалі і арганізоўвалі іх важатыя. З вялікім задавальненнем удзельнічалі піянеры ў «Дні імяніннікa», «Вечары любімай паэзіі», ваенна-спартыўнай гульні «Зарніца». Надоўга застанецца ў памяці рабят і развітальны «Агеньчык дружбы», які праводзіўся разам з чэшскімі піянерамі, што адпачывалі ў «Рамантыку». Асабліва трэба адзначыць работу піянерскага атрада «Рытм», дзе важатай была студэнтка А. Бабарыка. Ён заняў першае месца ў аглядзе строю і песні, у конкурсе ваенна-патрыятычнай песні «Беражыце блакітны глобус», быў першым памочнікам савета дружыны ў арганізацыі і правядзенні «Дня здароўя», «Свята Нептуна». Уся работа з піянерамі, на думку начальніка лагера і старшай піянерважатай, праводзілася студэнтамі-практыкантамі метадычна правільна, падмацоўвалася творчасцю, ініцыятывай, актыўнасцю.

У піянерскім лагеры «Чайка» атраднымі важатымі былі студэнты беларускага аддзялення гістфіла Л. Хількевіч, Л. Певец, Л. Кавалевіч, А. Карлоўскі, Н. Грабко. Апошняя выконвала абавязкі старшай піянерважатай лагера. Мы гутарылі са студэнтамі аб ходзе педагагічнай практыкі, аналізавалі праведзеныя выхаваўчыя мерапрыемствы, прагледзелі дакументацыю. У піянерскім пакоі акуратна раскладзены папкі з планамі работы атрадаў, дзённікі, у якіх важатыя аналізуюць кожны дзень, намячаюць перспектывы далейшай дзейнасці. Прыцягваў ўвагу спецыяльны стэнд, дзе размешчаны малюнкі дзяцей. Тут праводзіўся конкурс малюнкаў на тэму «Хлеб — наша багацце». Побач — вырабы, зробленыя рукамі саміх піянераў. Гэта — вынікі конкурсу «Сваімі рукамі». Добрыя водзывы пачулі аб студэнтах-практыкантах ад начальніка лагера, настаўніцы СШ № 19 г. Гомеля Валянціны Іванаўны Суражскай.

...На галоўнай алеі піянерскага лагера «Алмаз» — маляўнічы фотастэнд «Жыццё нашага лагера». На здымках — і студэнты гісторыка-філалагічнага факультэта ГДУ В. Кісялёў, важаты піянерскага атрада «Рытм» і Ю. Лаечка, важаты «Пунсовых ветразяў». У піянерскім пакоі мы вялі размову аб жыцці піянерскіх атрадаў, аб тым, якія прафесіянальныя навыкі набылі студэнты ў лагеры. Вялікую дапамогу ў рабоце аказваў практыкантам створаны ў лагеры метадычны куток, дзе сабраны распрацоўкі піянерскіх збораў, гутарак, ранішнікаў, дзіцячых свят, вусных часопісаў і г. д. Студэнты выказалі шчырую ўдзячнасць начальніку піянерскага лагера, выкладчыкам СШ № 13 г. Гомеля, якія працавалі тут выхавацелямі, за паўсядзённую дапамогу, падтрымку.

Хутка адбудзецца выніковая канферэнцыя па летняй педагагічнай практыцы. Чакаем ад студэнтаў цікавых выступленняў і прапаноў па ўдасканаленню зместу і арганізацыі летняй педагагічнай практыкі.

В. ГОРЛЕНКА,
кіраўнік піянерскай практыкі, кандыдат педагагічных навук.

Да справаздач і выбараў у прафсаюзных арганізацыях

НА ЎЗРОВЕНЬ НОВЫХ ЗАДАЧ

У прафсаюзных арганізацыях пачынаюцца справаздачы і выбары. У адпаведнасці са Статутам прафсаюзаў СССР яны пройдуць у прафгрупах і прафсаюзных арганізацыях факультэтаў і падраздзяленняў універсітэта. Справаздачна - выбарная кампанія павінна садзейнічаць далейшаму павышэнню ролі і адказнасці пярвічных прафсаюзных арганізацый у мабілізацыі працоўных на паспяховае ажыццяўленне рашэнняў XXVI з'езда КПСС, задач, пастаўленых майскім, лістападаўскім (1982 г.) і чэрвеньскім (1983 г.) Пленумамі ЦК КПСС.

Згодна пастановы прэзідыўму Белсаўпрофа і БРК прафсаюза работнікаў асветы, вышэйшай школы і навуковых устаноў справаздачы і выбары прафгрупоргаў і прафбюро адбудуцца ў верасні.

Справаздачы і выбары павінны прайсці на высокім арганізацыйным і палітычным узроўні, у абстаноўцы аб'ектыўнай крытыкі і самакрытыкі, патрабавальнай ацэнкі дасягнутага.

У ходзе падрыхтоўкі да справаздач прафгрупоргам і старшыням прафбюро неабходна звярнуць увагу на тое, каб даклад на сходзе не быў падобны на сама-справаздачу з пералікам станоўчых фактаў, лічбаў. Галоўную ўвагу неабходна звярнуць на нявырашаныя праблемы. Важна, каб на прафсаюзных сходах быў зроблен глыбокі аналіз выканання сацыялістычных абавязацельстваў, прычын недахопаў у рабоце. Удзельнікі справаздачна-выбарных сходаў павінны весці дзелавую размову, уносіць канкрэтныя прапановы па ўмацаванню працоўнай і выканаўчай дысцыпліны, арганізаванасці і парадку ў рабоце, па паляпшэнню ўмоў працы і быту людзей.

Прафгрупоргі і старшыні прафбюро павінны акцэнтаваць асаблівую ўвагу членаў прафсаюза на пытаннях выхаваўчай работы, стварэння ў кожным працоўным калектыве абстаноўкі высокай патрабавальнасці. Як адзначалася на чэрвеньскім (1983 г.) Пленуме ЦК КПСС, прафсаюзным арганізацыям і працоўным калектывам адводзіцца асаблівае месца ў вырашэнні задач, звязаных з удасканальваннем сацыялістычнага ладу жыцця, фарміраваннем новага чалавека. Вялікая роля належыць працоўным калектывам у стварэнні творчага клімату, у барацьбе з недобрасумленнымі адносінамі да сваіх абавязкаў, п'янствам. Задача працоўных калектываў заключаецца ў тым, каб дабіцца ад кожнага работы ў поўную сілу сваіх магчымасцей, на што часам у нас звяртаецца мала ўвагі. У рашэнні гэтых праблем вялікую дапамогу могуць аказаць ветэраны партыі, вайны і працы. Выступаючы на сустрэчы ў ЦК КПСС з ветэранамі партыі, Генеральны сакратар ЦК КПСС, Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Ю. У. Андропаў сказаў, што «неабходна павысіць ролю ветэранаў ва ўсіх сферах, напоўніць больш актуальным зместам існуючыя формы іх удзелу ў эканамічным і грамадскім жыцці. Асабліва важную службу ветэраны могуць саслужыць там, дзе размова ідзе аб удасканальванні асобы чалавека, дзе фарміруюцца характары».

Згодна Статута прафсаюзаў СССР многім цэхавым камітэтам прафсаюза нададзены некаторыя правы, якія адносяцца да кампетэнцыі прафсаюзнага камітэта. Гэта, у сваю чаргу, патрабуе далейшага ўдасканальвання структуры прафсаюзнай арганізацыі універсітэта. У адпаведнасці з указаннямі вышэйстаячых прафсаюзных органаў прафкому для вядзення бягучай работы неабходна выбраць прэзідыум. Прафком лічыць неабходным аб'яднаць усе прафсаюзныя групы пад началам прафбюро. Намячаецца ў ходзе справаздачна-выбарнай кампаніі правесці работу па стварэнню прафсаюзных арганізацый кіравання і кафедр грамадскіх навук. Неабходнасць стварэння новых прафарганізацый выклікана тым, што прафбюро будуць нададзены правы прафкома ў рашэнні пытанняў прэміравання і заахвочвання супрацоўнікаў, расследавання выпадкаў траўматызму, размеркавання пуцёвак на лячэнне і адпачынак, аказання матэрыяльнай дапамогі.

Важнай састаўной часткай работы прафгрупоргаў і прафбюро ў ходзе справаздач і выбараў з'яўляецца падбор кандыдатур прафсаюзнага актыву. У састаў прафбюро неабходна вылучаць найбольш аўтарытэтных актывістаў, умелых арганізатараў, людзей прынцыповых, самакрытычна ацэньваючых сваю дзейнасць. Да ацэнкі кадраў прафсаюзнага актыву, як гэтага і патрабуе партыя, неабходна падыходзіць з самымі высокімі меркамі да ідэйна - палітычным, маральных і дзелавых якасцей. Усё гэта будзе садзейнічаць далейшаму ўдасканальванню стылю і метадаў прафсаюзнай работы.

М. МУРАШКА,
старшыня прафкома ГДУ.

ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ ПРЫРОДЫ

«У імя будучыні нашай прыроды мы разважаем пра мінулае і сучаснае» — такім эпіграфам адкрылі першую кнігу пяцітомнага энцыклапедычнага зборніка «Прырода Беларусі» яе стваральнікі — амаль двухтысячны аўтарскі калектыў вучоных, краязнаўцаў, леснікоў.

У першы том, падрыхтаваны выдавецтвам Беларуская савецкая энцыклапедыі, уключана амаль 5 тысяч артыкулаў, карт і ілюстрацый, якія расказваюць аб прыродзе рэспублікі і той вялікай рабоце, якая вядзецца па ахове здароўя, яе біяграфіі, аб уздзеянні чалавека на навакольнае асяроддзе.

Гатовы да друку тры наступныя тамы зборніка.

Харчовая праграма — справа агульнанародная

КАШТОЎНАЯ КУЛЬТУРА

У г. Кіеве адбылася Усесаюзная нарада на тэму: «Генетычны фонд лубіну сусветнай калекцыі Усесаюзнага інстытута раслінаводства ў рашэнні селекцыйных праграм». Яна была падрыхтавана і праводзілася Усесаюзнай акадэміяй сельскагаспадарчых навук імя У. І. Леніна.

У рабоце нарады прынялі ўдзел вядучыя селекцыянеры-лубіністы краіны, спецыялісты, якія дапамагаюць селекцыянерам ствараць, выпрабоўваць і ўкараняць у сельскагаспадарчую вытворчасць новыя высокабялковыя сарты лубіну.

Абмяркоўваліся пытанні, звязаныя са стварэннем, выпрабаваннем і ўкараненнем новых, інтэнсіўных сартоў лубіну. Гэта культура адыгрывае вядучую ролю ў рашэнні праблемы бялковага дэфіцыту ў кормавытворчасці. Было заслухана звыш 30 дакладаў, у тым ліку і аўтара гэтых радкоў, па розных аспектах селекцыі, генетыкі, тэхналогіі вырошчвання лубіну. Удзельнікі нарады азнаёміліся з селекцыйнымі пасевамі будучых сартоў лубіну селекцыйнага цэнтра Украінскага інстытута земляробства і апорнага пункта Усесаюзнага інстытута земляробства. У час агляду гадавальніка з выходным матэрыялам УІР удзельнікі нарады праявілі вялікую цікавасць да форм лубіну, атрыманага аўтарам гэтага артыкула, якія ва ўмовах г. Кіева выдатна сябе зарэкамендавалі. Ад двух селекцыйных цэнтраў краіны іх прадстаўнікамі было зроблена запытанне на насенне гэтых форм лубіну для ўключэння іх у селекцыйны працэс у якасці крыніц высокай ураджайнасці.

На нарадзе адзначалася, што ў апошнія дзесяцігоддзі ўвага да лубіну вучоных, селекцыянераў, батанікаў значна павысілася як у нашай краіне, так і за рубяжом. У некаторых краінах створаны нават мэтавыя праграмы па лубіну. Выпускаецца спецыяльнае міжнароднае выданне «Новости люпиносеяния». У сусветным земляробстве лубін разглядаецца як другая соя. І калі арэал соі значна лімітаваны ўмовамі, звязанымі з надвор'ем, глебай, то лубін практычна можа вырошчвацца паўсюдна. Таму лёгка зразумець тую вялікую цікавасць, якая праяўляецца ў сусветным земляробстве да лубіну як да крыніцы бялку. У еўрапейскай частцы нашай краіны па ацэнках спецыялістаў Усесаюзнага інстытута зернебабовых культур лубін можа вырошчвацца на плошчы ў 20 млн. га, у той час як соя — на плошчах прыкладна ў 20 разоў меншай. Гэта значыць, што лубін у значнай ступені дапаможа вырашыць праблему раслінага бялку ў кормавытворчасці, адыграе вялікую ролю ў вырашэнні Харчовай праграмы нашай краіны.

М. БАЙДА,
загадчык біястанцыі універсітэта, удзельнік нарады.

ПЛЁН СУПРАЦОЎНІЦТВА

Складаныя і адказныя задачы перад навучальнымі ўстановамі ўсіх тыпаў паставіў чэрвеньскі (1983 г.) Пленум ЦК КПСС. Матэрыялы яго заставілі кожнага ідэалагічнага работніка па-новаму паглядзець на праблемы навучання моладзі, па-сапраўднаму задумацца, што зрабіць па карэннаму паляпшэнню ідэйна-палітычнага, маральнага, працоўнага выхавання падрастаючага пакалення, падрыхтоўцы яго да высокапрадукцыйнай працы.

Ёсць шмат шляхоў, форм, метадаў якаснага паляпшэння ўсёй нашай работы. Немалаважную ролю тут можа адыграць далейшае ўдасканаленне ўзаемасувязей навучальных устаноў. Так, на XIV Пленуме ЦК КП Беларусі Першы сакратар ЦК КПБ М. М. Слюнькоў гаварыў аб неабходнасці «выпрацаваць адзіную праграму працоўнага выхавання і навучання падрастаючага пакалення, пачынаючы ад дзіцячых дашкольных устаноў і заканчваючы ВНУ».

Пэўны вопыт сумеснай работы з шэрагам кафедр Гомельскага дзяржаўнага універсітэта ёсць у нас.

Успамінаецца, як некалькі гадоў назад мы рабілі нясмелыя спробы, каб наблізіцца да універсітэта, перш за ўсё па каналах асабістага характару. Эпізадычна вучоныя універсітэта чыталі лекцыі, аднойчы студэнты выступілі перад навучэнцамі вучылішча з канцэртам мастацкай самадзейнасці. Калі ж заводзілася размова пра больш трывалыя сувязі паміж нашымі калектывамі, то, чаго грэх хаваць, ва універсітэце скептычна, нават звысоку казалі: навошта ўсё гэта, якая карысць? Такога меркавання, дарэчы, прытрымліваліся і некаторыя работнікі абласнога ўпраўлення прафтэхадукацыі.

І вось аднойчы наша вучылішча наведаў рэктар універсітэта, акадэмік АН БССР, прафесар Б. В. Бокуць. Разам з ім прыехалі дэканы фізічнага і матэматычнага факультэтаў У. Я. Мацюшэнка і У. Ф. Філіпцоў. Мы паказалі нашы вучэбныя кабінеты вытворчыя майстэрні, абсталяваныя тэхнічнымі сродкамі навучання, найноўшымі станкамі і машынамі. Трэба сказаць, што многае нашым гасцям спадабалася, а ў кабінетах рускай мовы і літаратуры, фізікі, матэматыкі, швейнага абсталявання яны прыемна здзівіліся. Адбылася, як кажуць, пераацэнка каштоўнасцей.

Пасля таго візіта па ініцыятыве перш за ўсё рэктара універсітэта Б. В. Бокуця быў заключаны дагавор аб супрацоўніцтве паміж нашымі калектывамі. Універсітэт абавязаўся арганізаваць чытанне лекцый, кансультацыі па пытаннях прыватных методык, псіхалогіі і педагогікі, правесці выязныя пасяджэнні кафедр, сумесныя навукова-практычныя канферэнцыі. У сваю чаргу вучылішча павінна было забяспечыць кіраўніцтва педагагічнай практыкай студэнтаў, дапамагаць у афармленні факультэцкіх кабінетаў і г. д.

Вынікі не прымусілі сябе чакаць. Фізічны факультэт перадаў для нашага кабінета некаторыя прыборы і абсталяванне.

Найбольш трывалыя сувязі завязаліся паміж вучылішчам і гісторыка-філалагічным факультэтам.

Асабліва запомнілася навучэнцам сустрэча, праведзеная напярэдадні Дня Перамогі. Па ініцыятыве загадчыка кафедры беларускай мовы, прафесара У. В. Анічэнкі да нас прыехалі акадэмік АН БССР М. В. Бірыла, член-карэспандэнт АН БССР, дырэктар Інстытута мовазнаўства А. І. Жураўскі, заслужаны работнік вышэйшай школы, дацэнт Д. А. Лявончанка і дацэнт А. А. Парукаў. Яны расказалі аб структуры АН БССР, навуковых даследаваннях, якія вядуць вучоныя Інстытута мовазнаўства і кафедры беларускай мовы.

Шмат цікавага праводзіць у нас і кафедра беларускай літаратуры. Толькі ў мінулым навучальным годзе пры дапамозе яе выкладчыкаў былі арганізаваны сустрэчы з беларускімі пісьменнікамі Міхасём Скрыпкам, Аляксеем Слесарэнкам, Іванам Сярковым, Святланай Бартахавай, Валянцінам Тарасам, Міколам Чарняўскім, Віктарам Шымуком, Авяр'янам Дзеружынскім, Давідам Сімановічам, Яўгенам Радкевічам. Яны не толькі гаварылі аб сваіх творчых набытках, а праводзілі гутаркі аб шляхах развіцця беларускай літаратуры.

Змястоўнай атрымалася сустрэча універсітэцкага літаратурнага аб'яднання «Крыніца» з нашымі навучэнцамі. Своеасабліва і даходліва расказаў аб літаратурнай працы, уваходжанні ў літаратуру кіраўнік аб'яднання, член Саюза пісьменнікаў БССР Віктар Ярац.

Варта адзначыць яшчэ адну надзвычай важную грань нашага супрацоўніцтва. На чэрвеньскім (1983 г.) Пленуме ЦК КПСС вялікая ўвага была ўдзелена пытанням падрыхтоўкі высокакваліфікаваных педагогаў, якія б дасканала валодалі сакрэтамі навучання і выхавання моладзі. Ва ўсіх прафтэхвучылішчах выкладчыкамі агульнаадукацыйных прадметаў працуюць выпускнікі педагагічных інстытутаў альбо адпаведных факультэтаў універсітэта. Але, як правіла, яны амаль не ведаюць спецыфікі работы ў нашай сістэме.

Таму мы з радасцю прынялі ў мінулым годзе шэсць студэнтаў - філолагаў на педагагічную практыку. Карысць была для ўсіх: студэнты ў сапраўднасці пазналі, што такое сучаснае прафтэхвучылішча, авалодалі найноўшымі тэхнічнымі сродкамі навучання.

Думаецца, што да нас змаглі б прыйсці і студэнты другіх факультэтаў, напрыклад, біялагічнага, матэматычнага, фізічнага выхавання.

Безумоўна, што названымі формамі не вычэрпваюцца нашы ўзаемасувязі з кафедрамі і факультэтамі. Варта было б наладзіць выязныя пасяджэнні некаторых кафедр у нашым вучылішчы, арганізаваць навукова-практычныя канферэнцыі, абмен канцэртамі мастацкай самадзейнасці. Хацелася, каб па-сапраўднаму пасябравалі прафкомы, камітэты камсамола, органы студэнцкага і вучнёўскага самакіравання. Тады плён нашага супрацоўніцтва стане больш важкім.

М. ВОІНАЎ,
дырэктар Гомельскага сярэдняга ГПТВ № 126 народных мастацкіх промыслаў.

ДЛЯ АГУЛЬНАЙ БЯСПЕКІ

НОВАЕ Ў ЗАКАНАДАЎСТВЕ АБ ПРАВІЛАХ ДАРОЖНАГА РУХУ

З 1-га верасня ўступіў у сілу прыняты вясной гэтага года прэзідыумам Вярхоўнага Савета СССР Указ «Аб адміністрацыйнай адказнасці за парушэнне правілаў дарожнага руху». З просьбай пракаменціраваць гэты дакумент наш карэспандэнт звярнуўся да начальніка ГАІ УУС аблвыканкома А. М. КУЗЬМЕНКІ.

— Прыняты Указ — гэта яшчэ адна ступень удасканальвання нашага савецкага заканадаўства, прывядзенне яго ў адпаведнасць з патрабаваннямі сённяшняга дня. Цяпер адміністрацыйная адказнасць за парушэнне дарожнай дысцыпліны будзе заснойвацца на адзіным дакуменце, які найбольш поўна ўлічвае ўсю спецыфіку, разнастайнасць і складанасць праблемы забеспячэння бяспекі дарожнага руху.

На жаль, далёка не ўсе нашы вадзіцелі і пешаходы ўсведамляюць неабходнасць строгага захавання патрабаванняў дарожнага кодэксу, не заўсёды разумеюць, што ў сучасных умовах любое, нават на першы погляд нязначнае адступленне ад правілаў можа закончыцца трагічна. Таму артыкулам 2-ім новага Указа прадугледжана, што вадзіцелі транспартных сродкаў за перавышэнне ўстаноўленай скорасці, за непадпарадкаванне сігналам рэгулявання руху, парушэнне правілаў абгону, манеўравання і г. д. будуць папярэджвацца або штрафавацца ў размеры ад 3 да 10 рублёў. Такое ж пакаранне атрымае вадзіцель за парушэнне правілаў карыстання асвятляльнымі прыборамі, а таксама за передачу кіравання транспартам асобе, якая не мае на гэта права. Калі ж у выніку няправільных дзеянняў стварацца аварыйная сітуацыя або вадзіцель на працягу года зробіць яшчэ раз адно з пералічаных парушэнняў, ён штрафуецца ў размеры ад 5 да 20 рублёў.

Больш строгія меры будуць прымяняцца да злосных парушальнікаў. Іх пазбаўляюць вадзіцельскіх правоў тэрмінам на 6 месяцаў, падвяргаюць штрафу ад 20 да 50 рублёў.

За кіраванне транспартам у нецвярозым стане, а таксама за перадачу кіравання асобе, якая знаходзіцца ў стане ап'янення, парушальнік можа быць аштрафаваны ў размеры ад 30 да 100 рублёў або пазбаўлены вадзіцельскіх правоў тэрмінам на аднаго года. Пры паўторным парушэнні на працягу года ён пазбаўляецца правоў на тэрмін ад аднаго да трох гадоў. Указам чотка вызначан парадак прымянення мер уздзеяння да вадзіцеляў, якія ўхіляюцца ад прахаджэння медыцынскага агляду на ап'яненне. Яны могуць быць аштрафаваны на суму ад 30 да 100 рублёў або пазбаўлены вадзіцельскіх правоў на тэрмін да аднаго года.

Кожны парушальнік дарожнага руху павінен атрымаць па заслугах: ці то вадзіцель, ці пешаход. За непадпарадкаванне сігналам рэгулявання дарожнага руху, за незахаванне правілаў дарожных знакаў або разметкі праезжай часткі пешаходы і веласіпедысты могуць быць аштрафаваны на суму да трох рублёў. А калі парушэнне выклікала за сабой пашкоджанне транспартных сродкаў, грузаў, дарог, то з вінаватага пешахода спаганяецца штраф у памеры ад 5 да 30 руб.

Неабходна звярнуць увагу і на тое, што асобы ва ўзросце ад 16 да 18 гадоў за парушэнне правілаў дарожнага руху нясуць адміністрацыйную адказнасць на агульных падставах. Справы ў адносінах гэтых асоб могуць быць перададзены на разгляд камісіяй па справах непаўналетніх.

Словам, усім неабходна цвёрда ведаць, што небяспека дарожнага руху справа вельмі сур'ёзная. Таму на прадпрыемствах, у калгасах, сярод школьнікаў і студэнтаў неабходна пастаянна весці актыўную работу па растлумачэнню правілаў руху, каб кожны адчуваў меру адказнасці. Павінна быць павышана роля працоўных і грамадскіх арганізацый у разглядзенні спраў аб парушэннях правілаў дарожнага руху, у рашэнні пытання аб пакаранні вінаватых. Усё гэта будзе садзейнічаць павышэнню дысцыпліны ўдзельнікаў дарожнага руху, скарачэнню колькасці дарожна-транспартных здарэнняў.

Рэха працоўнага семестра-83

ТАК ПАЧЫНАЕЦЦА СПРАВА

Як ніколі раней, чалавек цяпер разумее: прырода — найпершая ўмова яго існавання. Існаванне не толькі фізічнага, але і маральнага. Чым бы цяпер ні займаліся байцы СБА: будавалі новую пляцоўку або чыгунку, узворвалі цаліну або асушалі балоты, яны абавязаны думаць пра тое, як адбіецца іх дзейнасць на прыродзе. Ашчадна адносіцца да прыроды, захоўваць яе — абавязак кожнага чалавека, які жыве на зямлі. А гэтага нельга дабіцца без узмацнення агітацыйнай і выхаваўчай работы сярод насельніцтва і асабліва сярод падрастаючага пакалення.

Вось мы і вырашылі пачаць тлумачэнне такіх простых ісцін з ...дзіцячага сада. Выступілі перад выхаванцамі дзіцячых садоў з гутаркамі аб прыродзе, правялі азнаямленчы экскурсіі. Акрамя таго, грамадскія санінспекцы атрада правялі ў горадзе рэйд, у выніку якога быў выяўлен рад парушэнняў санітарнага стану вуліц і двароў.

Так, прапагандуючы прыродаахоўныя веды, выхоўваючы ў дзяцей і падлеткаў пачуццё любві да роднай прыроды, імкненне аберагаць яе, байцы нашага атрада ўносяць свой уклад у рашэнне пытання ахвы прыроды. Лічым, гэта пад сілу кожнаму атраду.

Байцы студэнцкага атрада «Авэс» ГДУ.

г. Хойнікі.

Усё перадавое—у вучэбны працэс

АКТЫЎНЫЯ МЕТАДЫ НАВУЧАННЯ

Секцыя актыўных метадаў навучання навукова-метадычнага савета Мінвуза СССР сумесна з Латвійскім дзяржаўным універсітэтам імя П. Стучкі і Латвійскім рэспубліканскім саветам навукова-тэхнічных таварыстваў правялі чарговую, пятую міжведамасную школу-семінар па актыўных метадах навучання. У рабоце школы прынялі ўдзел звыш 200 выкладчыкаў і навуковых работнікаў — прадстаўнікоў многіх ВНУ краіны. Магчымасць стаць удзельнікам семінара прадаставілася і аўтару гэтых радкоў. Дні яго работы былі насычаны дакладамі, дыскусіямі, дэманстрацыямі прагрэсіўных форм і метадаў навучання, дзелавымі гульнямі.

Абмеркаванне праблем прымянення актыўных метадаў навучання (АМН) ўскрыла цяжкасці і недахопы, якія маюць месца ў гэтай рабоце. Адзначалася, што поспех далейшага развіцця актыўных метадаў навучання залежыць у многім ад дакладных выхадных паняццяў і класіфікацыі АМН. Шэраг дакладаў прысвячаліся гэтым пытанням.

У сістэме метадаў актыўнага навучання дзелавыя гульні (ДГ) — адзін з передавых метадаў педагогікі вышэйшай школы. У 27 гарадах нашай краіны прымяняюцца дзелавыя гульні. Самая важная іх асаблівасць — планавы пачатак. Далейшаму развіццю і распаўсюджванню ДГ у СССР будзе садзейнічаць мэтавая праграма «Дзелавыя гульні». Каардынацыйныя функцыі па яе выкананню ўскладзены на секцыю актыўных метадаў навучання навукова - метадычнага савета Мінвуза СССР па праблемах павышэння кваліфікацыі. Мэтавая праграма прадугледжвае шырокае прымяненне дзелавых гульняў у вучэбным працэсе. Колькасць ВНУ, дзе будуць прымяняцца ДГ, павялічыцца з 96 да 252, а колькасць студэнтаў, ахопленых дзелавымі гульнямі, дасягне 40 тысяч.

Важнейшымі прагрэсіўнымі напрамкамі ў якасным удасканальванні вучэбных дзелавых гульняў, якія будуць развівацца ў другой палове адзінаццатай пяцігодкі, адзначалася ў дакладзе старшыні школы АМН прафесара Р. М. Жукава, з'яўляецца пераход ад прымянення асобных дзелавых гульняў да выкарыстання іх комплексаў.

Прыкладам перабудовы выкладання на базе комплекснага прымянення АМН служыць вопыт некаторых ВНУ краіны: Кіеўскага інжынерна - будаўнічага інстытута, Новасібірскага дзяржаўнага універсітэта, Ленінградскага фінансава - эканамічнага інстытута і інш. У першай з названых ВНУ, напрыклад, у комплекс дзелавых гульняў уключаюцца тры групы: 1— азнаямленчыя, 2 — прадметныя, 3 — міжкафедральныя. Яны адрозніваюцца курсам, на якім праводзяцца, прызначэннем, комплекснасцю, ахопам асобных або многіх аспектаў інжынернай дзейнасці. Да азнаямленчых гульняў адносіцца гульня «Вучоба ў ВНУ». З яе дапамогай першакурснікі хутчэй засвойваюць новыя для іх умовы навучання і жыцця ў інстытуце. Прадметныя гульні суправаджаюць, а часцей за ўсё завяршаюць вывучэнне найбольш важных спецыяльных дысцыплін і іх раздзелаў.

Міжкафедральныя (выпускныя) гульні праводзяцца на завяршаючым этапе падрыхтоўкі інжынераў. Яны носяць комплексны характар, прадугледжваюць удзел прадстаўнікоў розных факультэтаў і спецыяльнасцей ВНУ. Яны патрабуюць ведання многіх раней вывучаемых дысцыплін.

Школа-семінар рэкамендавала вывучыць і распаўсюдзіць вопыт Мінвуза УССР па развіццю і выкарыстанню дзелавых гульняў на агульнаінстытуцкай планавай аснове.

Асабліва істотна прымяненне па вопыту Украіны палепшаных арганізацыйных умоў для правядзення дзелавых гульняў — выдзялення ў вучэбных планах спецыяльных ігравых дзён, правядзення дзелавых гульняў двума выкладчыкамі ў адной акадэмічнай групе, залічэнне падрыхтоўкі гульняў у метадычную нагрузку выкладчыка. Вопыт некаторых ВНУ паказаў, што на распрацоўку новай дзелавой гульні па такой тэматыцы, як арганізацыя ўпраўлення, тэхналогія выкладчыку неабходна 2—3 гады, на мадэрнізацыю дзеючай гульні —8—12 месяцаў.

Асаблівая роля адводзіцца праявдзенню дзелавых гульняў пры падрыхтоўцы эканамічных кадраў. У апошнія гады ў нашай краіне створаны новыя дзелавыя гульні па актуальных пытаннях развіцця эканомікі ў 11-й пяцігодцы: «Рэзервы павышэння эфектыўнасці вытворчасці», «Падрад», «Брыгада», «Брыгадная аплата працы», «Спаборніцтва» і інш. Таму важна выкарыстоўваць ужо накоплены вопыт і ўкараніць праведзеныя і апрабаваныя практыкай метады актыўнага навучання ў вучэбны працэс.

На кафедры эканомікі працы ГДУ ёсць каталогі распрацовак ВНУ краіны па актыўных метадах навучання. Выкладчыкі могуць з імі азнаёміцца. Так, каталог распрацовак па актыўных метадах навучання, распрацаваны супрацоўнікамі лабараторыі АМН Кіеўскага інжынерна-будаўнічага інстытута ў мінулым годзе, уключае пералік больш трохсот распрацовак. У каталогах утрымліваюцца такія звесткі як вобласць прымянення АМН, кантынгент удзельнікаў, арганізацыя — распрацоўшчык, аўтары распрацоўкі.

Л. ЛАЗУЧЭНКАВА, дацэнт кафедры эканомікі працы.

НАШ СЯБАР— КІНО

Усесаюзнае бюро прапаганды кінамастацтва Саюза кінематаграфістаў СССР, Беларускае аддзяленне усесаюзнага бюро прапаганды кінамастацтва ў 1983—84 гг. арганізоўвае кінаўніверсітэт «Кінамастацтва нашых дзён».

Калі вы любіце захапляльны і загадкавы свет кіно, запрашаем вас наведаць кінавечары, дзе вас чакаюць цікавыя сустрэчы з кіназнаўцамі, рэжысёрамі, аператарамі і іншымі творчымі работнікамі розных кінастудый краіны, прэм'еры фільмаў, прагляды рэдкіх фрагментаў і выступленні вядомых акцёраў кіно.

У мінулым сезоне ў гасцях у слухачоў кінаўніверсітэта былі папулярныя акцёры савецкага кіно Таццяна Самойлава, Ларыса Лужына, Сяргей Гурзо, акцёр і каскадзёр Уладзімір Жарыкаў, акцёр і рэжысёр з Кіргізіі А. Акматаліеў і інш.

У новым сезоне вас таксама чакаюць цікавыя сустрэчы. Акрамя іх, усе кінавечары суправаджаюцца паказам фрагментаў і мастацкім фільмам.

На занятках сёлетняга кінаўніверсітэта пойдзе размова аб вострых праблемах сучаснасці, адлюстраваных у кінематографе, аб зарубежным кінамастацтве, яго тэндэнцыях развіцця, пошуках і эксперыментах у стварэнні мультфільмаў для дарослых і г. д.

Заняткі кінаўніверсітэта будуць праходзіць два разы ў месяц — па суботах, у Палацы культуры будаўнікоў. Пачатак заняткаў — з 22 кастрычніка. Кошт абанемента на год — 2 руб. 80 кап. Набыць абанементы можна у прафкоме студэнтаў ГДУ.

На вашу кніжную паліцу

ДАПАМОЖНІКІ ДЛЯ МАТЭМАТЫКАЎ

Багданаў Ю. С. Дыферэнцыяльныя ўраўненні. Мн., «Высшая школа», 1983 г. Дапаможнік утрымлівае асноўны вучэбны матэрыял па курсу дыферэнцыяльных ураўненняў.

Ільін В. А. Асновы матэматычнага аналізу. ч. I. М., «Наука», 1982 г. У гэта выданне ўнесены рад паляпшаючых і дапаўняючых змен.

Пагарэлаў А. В. Геаметрыя. М., «Навука», 1983 г. Кніга ахоплівае асноўныя раздзелы геаметрыі для матэматычных спецыяльнасцей універсітэтаў. Кніга вызначаецца добрым выкладаннем, у ёй дастатковая колькасць практыкаванняў рознай складанасці.

Самарскі А. А. Тэорыя рознасных схем. М., «Наука», 1983 г.

У кнізе ўтрымліваецца сістэматычнае выкладанне асноўных пытанняў тэорыі розных схем, якія ўзнікаюць пры рашэнні задач для ўраўненняў матэматычнай фізікі.

Сачкоў В. Н. Уводзіны ў камбінаторныя метады дыскрэтнай матэматыкі. М., «Наука», 1982 г.

У кнізе выкладаецца рад асноўных камбінаторных метадаў сучаснай дыскрэтнай матэматыкі ў сістэматызаваным выглядзе.

Тэорыя выбару і прыняцця рашэнняў. Вучэбны дапаможнік. **Макараў І. М.** і інш. М., «Наука», 1982 г.

У падручніку дадзена цэльнае ўяўленне аб матэматычным апараце тэорыі выбару і прыняцця рашэнняў. У ім абагулены асноўныя напрамкі даследаванняў у разглядаемай галіне.

Названыя вучэбныя дапаможнікі можна купіць у магазіне № 5 «Навукова-тэхнічная кніга» (праспект Леніна, 45).

Л. АСІПЕНКА, загадчыца магазіна.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, т. 56-16-52.
АЗ 50558
Заказ 3163.